

ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування
Кафедра фінансів та обліку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту

Володимир ГОРНИК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ САНАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВА
Другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

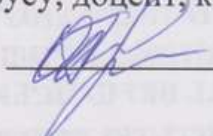
спеціальність D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

форма навчання денна, заочна

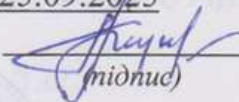
КИЇВ 2025

РОЗРОБНИК силабусу, доцент, к.е.н., доцент кафедри фінансів та обліку

Ольга ПИЛИПЕНКО

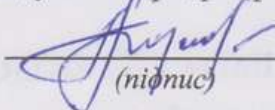
Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри *фінансів та обліку*

Протокол № 2 від 25.09.2025

Завідувач кафедри
(підпис) Анатолій ПУТІНЦЕВ

Гарант освітньо-професійної програми *Фінанси, банківська справа та страхування*

професор, к.е.н., завідувач кафедри фінансів та обліку

(підпис) Анатолій ПУТІНЦЕВ

Рецензії/відгуки (зазначити від кого, за наявності)

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Управління фінансовою санацією підприємства, ВБ 1.4
2. Статус навчальної дисципліни	вибіркова
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	1 рік навчання, 2 семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	4 кредити, 120 годин (16 годин лекції, 8 годин семінари, 8 годин практичні заняття, 88 годин самостійної роботи)
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Залік
6. Інформація про консультації	https://classroom.google.com/c/NTkyNjM5MTg4NTE5
7. Мова викладання	українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Пилипенко Ольга Олегівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та обліку
9. Контактна інформація викладача	pylypenko.olha@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на веб-сайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Дисципліна «Управління фінансовою санацією підприємства» передбачає вивчення основних аспектів управління фінансовою санацією, зокрема: застосування контролінгу під час санацій підприємств, проведення санаційного аудиту, розроблення фінансової стратегії та економічне обґрунтування санаційних заходів, реструктуризація боржника, санація балансу, пошук й ефективне використання внутрішніх механізмів фінансової стабілізації та зовнішніх фінансових ресурсів, законодавство про банкрутство.
Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	Мета вивчення дисципліни «Управління фінансовою санацією

	<p>підприємства» – формування системи теоретичних знань та практичних навичок з питань управління фінансовою санацією, реструктуризації суб'єктів господарювання, фінансового забезпечення ліквідації підприємств.</p> <p>Завдання дисципліни: вивчення сутності управління фінансовою санацією підприємства, форм і методів державної фінансової підтримки санації суб'єктів господарювання; економіко–правових аспектів санації, банкрутства та ліквідації підприємств, набуття навичок складання плану санації, оволодіння прийомами та методикою проведення санаційного аудиту, освоєння методів, правил та умов фінансування санації, оволодіння методикою проведення санаційної реструктуризації та реорганізації підприємств.</p>
Пререквізити	
Постреквізити	
Формат проведення дисципліни	<p>В рамках навчального процесу будуть використовуватися форми та методи: тести; командні проекти; реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; бесіди і дискусії, кейс-технології.</p> <p>У разі роботи в дистанційному режимі використовується платформа Google Classroom, лекції та семінарські заняття проводяться за допомогою програми електронної комунікації Meet.</p> <p>Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватись через Telegram</p>

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни

У результаті вивчення дисципліни *студент повинен знати:*

- основні поняття фінансової санації та банкрутства підприємств;
- методи, правила та умови фінансування санації;
- механізми проведення санаційної реструктуризації та реорганізації;
- економіко-правові аспекти санації, банкрутства та ліквідації підприємств.

Студент повинен вміти:

- систематизувати причини фінансової кризи;
- здійснювати поглиблений аналіз фінансового становища підприємства;
- оцінювати вартість майна підприємства;
- скласти план фінансового оздоровлення підприємства;
- розраховувати показники ефективності санації;
- здійснювати розшифрування кредиторської заборгованості за окремими контрагентами, обсягами заборгованості та строками погашення.

4. Тематика та зміст навчальної дисципліни

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
<p>Тема 1. Сутність управління фінансовою санацією підприємства</p> <p>1. Фінансова криза та її ознаки. 2. Фактори фінансової кризи. 3. Види кризи. 4. Економічна сутність санації підприємств. 5. Управління фінансовою санацією підприємств. 6. Класична модель санації.</p>	Лекція, семінар	усне опитування/тестування	4
<p>Тема 2. Санаційний контролінг</p> <p>1. Сутність та основні завдання фінансового контролінгу 2. Характеристика методів контролінгу 3. Експрес-діагностика кризового фінансового стану. 4. Фундаментальна діагностика кризового фінансового стану. 5. Моделі прогнозування ймовірності банкрутства.</p>	Лекція, практичне заняття	усне опитування/тестування/розв'язування задач	4

<p>6. Аналіз стабільності фінансового стану. Аналіз поточної та прогнозування майбутньої платоспроможності</p> <p>7. Прогноз здатності до нейтралізації поточної загрози банкрутства</p> <p>8. Механізм внутрішньої фінансової стабілізації діяльності господарюючого суб'єкта при загрозі кризи</p>			
<p>Тема 3. Складання та погодження плану фінансової санації підприємства</p> <p>1. Складання і погодження плану фінансового оздоровлення підприємства в процесі досудової санації.</p> <p>2. Складання і погодження плану фінансової санації підприємства в ході процедури розпорядження майном боржника.</p> <p>3. Складання і погодження плану фінансової санації підприємства в ході процедури санації.</p> <p>4. План реорганізації боржника у ході провадження справи про банкрутство.</p> <p>5. Оцінка ефективності реалізації плану фінансової санації.</p>	Лекція, семінар	усне опитування/ тестування	4
<p>Тема 4. Санаційний аудит</p> <p>1. Санаційний аудит: методи, програма та порядок проведення санаційного аудиту.</p> <p>2. Аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства.</p> <p>3. Аудит фінансової сфери підприємства.</p> <p>4. Оцінка запланованих санаційних заходів.</p> <p>5. Акт аудиторської перевірки.</p>	Лекція, практичне заняття	усне опитування/ тестування/ ситуаційні завдання	4
<p>Тема 5. Санація балансу</p> <p>1. Власний капітал, його функції та складові</p> <p>2. Збитки підприємства та джерела їх покриття</p> <p>3. Економічний зміст санації балансу та призначення санаційного прибутку</p> <p>4. Цілі та методи зменшення зареєстрованого фонду підприємств</p> <p>5. Санаційна спроможність підприємства та її оцінка.</p> <p>6. Прогноз здатності до нейтралізації поточної загрози банкрутства.</p> <p>7. Механізм внутрішньої фінансової стабілізації діяльності господарюючого суб'єкта при загрозі кризи</p>	Лекція, практичне заняття	усне опитування/ тестування/ розв'язування задач	4

<p>Тема 6. Зовнішні та внутрішні джерела фінансової санації підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація зовнішніх джерел фінансування підприємства. 2. Зареєстрований капітал як зовнішнє джерело фінансування підприємства. 3. Додатковий капітал 4. Емісійний дохід від продажу облігацій (облігаційні позики) 5. Банківські кредити 6. Кошти контрактних фінансових інститутів, іноземні інвестиції та інші зовнішні джерела фінансової санації підприємства 7. Визначення та класифікація внутрішніх фінансових джерел санації підприємства. 8. Доходи від основної діяльності як джерело фінансування 9. Інші операційні доходи. 10. Доходи від інвестиційної діяльності. 11. Інші та надзвичайні доходи як внутрішнє джерело фінансування санації підприємств. 12. Амортизація як джерело фінансових ресурсів підприємства. 13. Зменшення витрат підприємств. 	Лекція, практичне заняття	усне опитування/тестування/розв'язування задач	4
<p>Тема 7. Санаційна реструктуризація підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та основні форми реструктуризації підприємства. 2. Поняття і форми реорганізації підприємства. 3. Реорганізація, спрямована на укрупнення підприємств. 4. Реорганізація підприємств, спрямована на їх розукрупнення 5. Перетворення як окремий випадок реорганізації підприємств 6. Передавальний та розподільний баланси. 	Лекція, семінар	усне опитування/тестування	4
<p>Тема 8. Економіко-правові аспекти санації, банкрутства та ліквідації підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансова санація на ухвалу господарського суду. 2. Керуючий санацією: його функції та повноваження. 3. Мирова угода. 4. Необхідність, функції та завдання 	Лекція, семінар	усне опитування/тестування	4

інституту банкрутства підприємства. 5. Порядок оголошення підприємства банкрутом. 6. Етапи ліквідації підприємства. 7. Діяльність ліквідаційної комісії. 8. Черговість задоволення претензій кредиторів. 9. Ліквідаційний баланс.			
--	--	--	--

5. Інформація про індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання спрямоване на закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок щодо опанування особливостей управління фінансовою санацією підприємств.

В залежності від кола наукових інтересів студенти готують творче завдання у вигляді аналітичного огляду (презентації), яке є основою доповіді на студентській науковій конференції. Також студенти розв'язують задачі за варіантами.

6. Технічне та програмне забезпечення (обладнання)

У звичайному режимі навчання вивчення навчальної дисципліни може передбачати приєднання кожного здобувача до навчального середовища Google Classroom, там розміщуються навчальні матеріали.

При використанні технологій дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувачу пропонується самотійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.

7. Політика дисципліни

- Вивчення дисципліни передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Після здійснення вибору даної дисципліни (для вибіркових дисциплін), вона стає обов'язковою для вивчення та включається до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із викладачем дисципліни.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що

стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.

- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

- Здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.

- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

- Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 %.

- Здобувачі вищої освіти мають право скласти екзамен (залік) автоматично, у випадку, якщо впродовж семестру такі здобувачі набрали 90-100 балів.

- Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

8. Система оцінювання та вимоги

Поточний контроль здійснюється в процесі проведення семінарських і практичних занять. Метою цих занять є перевірка засвоєння студентами теоретичного матеріалу і вміння застосовувати набуті знання при вирішенні окремих завдань, ситуаційних задач. Перевірка може здійснюватись в процесі усного опитування, під час тестування і розв'язання ситуаційних задач на практичних заняттях.

Умови визначення навчального рейтингу з курсу «Управління фінансовою санацією підприємства»

Тема 1	10
Тема 2	10
Тема 3	10
Тема 4	10
Тема 5	10

Тема 6	10
Тема 7	10
Тема 8	10
Індивідуальна робота, наукова робота	10
Залік	10
Сума	100

Оцінювання знань студентів проводиться за національною шкалою та за шкалою ECTS наступним чином:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Господарський кодекс України №436-IV від 16.01.2003.
2. Податковий кодекс України / уклад. В. Кузнецов. Х.: Фактор, 2010. 458 с.
3. Кодекс України з процедур банкрутства. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 19, ст.74.
4. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій, затв. наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 27 червня 1997 р. №81 URL: www.rada.gov.ua
5. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затв. Наказом Міністерства економіки України від 19.01.2006 р №14 URL: www.rada.gov.ua

6. Боронос В.Г. Управління фінансовою санацією підприємств: підручник / В.Г. Боронос, І.Й. Плікус. Суми: Сумський державний університет, 2014. 457 с.

7. Терещенко О.О. Управління фінансовою санацією підприємств: Підручник. Вид. 2-ге, без змін. К.: КНЕУ, 2009. 550 с.

Додаткові:

8. Ареф'єва О. В. Антикризове фінансове управління підприємством: монографія. Л.: Укр. акад. друкарства, 2011. 249 с.

9. Говорушко Т.А. Управління фінансовою санацією підприємств: Навчальний посібник. Київ, ЦУЛ, 2019. 400 с.

10. Пилипенко О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві. Матеріали науково-практичної конференції (09.11.2017) – К.: Університет економіки та права «Крок», 2017.

11. Козаченко Ю.В., Пилипенко О.О. Фінансова санація як засіб запобігання банкрутству підприємств. *Теоретичні аспекти та практичні проблеми управління, економіки та природокористування в Україні*. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 22-23 листопада 2018). упоряд. Мітал О.Г. Київ: Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, 2018. С. 256-258.

12. Пилипенко О.О. Концепції менеджменту витрат. *Соціально-компетентне управління корпораціями в умовах поведінкової економіки: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Луцьк, 18 лютого 2020 року). 2020. Луцьк. С. 475-478.

13. Pylypenko O. The concept of cost management in enterprises. *Book of abstracts of International conference on economics, accounting and finance (ICEAF)*. Scientific center of innovative researches OU, Estonia; Academy of Economics and Pedagogy, Czech Republic). 2020, July 02-04. P. 61-62. Doi: 10.36690/ICEAF.2020.80

<https://conf.scnchub.com/index.php/ICEAF/ICEAF/paper/view/35>

14. Пилипенко О.О., Румик І.І. Управління фінансово-господарською діяльністю інтегрованих підприємств на інноваційних засадах. *Вчені записки Університету «КРОК»*. №2 (62). Київ, 2021. С. 166-175. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2021-62-166-175>

15. Pylypenko O.O., Zozulia V.A. Targeting the investment activities of enterprises in terms of risks. *Book of abstracts of International conference on economics, accounting and finance (ICEAF)*. Scientific center of innovative researches OU, Estonia; Academy of Economics and Pedagogy, Czech Republic). 2021, November 05. URL: <https://conf.scnchub.com/index.php/ICEAF/ICEAF-2021/paper/view/320>

16. Пилипенко О.О., Румик І.І. Антикризове управління при реалізації санаційних заходів підприємства. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2021.

№3 (63). С. 39-48. URL: <http://snku.krok.edu.ua/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/427>

Інформаційні ресурси

17. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>

18. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

19. Офіційний сайт Державної установи Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: [http:// www.smida.gov.ua](http://www.smida.gov.ua)

20. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

21. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>

22. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>